

Divrej Tora

<http://twitter.com/DivrejTora>

divrejtora@gmail.com

Godina 9 16. avā 5776.
Broj 46 20. kolovoza 2016.

B''H

U ovom broju :

Obećanje	3
Odluke	5
Dvostruka Šema	7
Formula	9
IdolatriJA?	11
Iz medija	16

Priprema i uređuje:
Vatroslav Ivanuša

Paraša Va'ethanan

petak subota
19.8.2016. 20.8.2016.

Šabat Nahamu

Jeruzalem	19:00	19:59
Zagreb	19:38	20:37
Rijeka	19:44	20:43
Split	19:32	20:31
Dubrovnik	19:24	20:23
Vinkovci	19:26	20:25
Sarajevo	19:25	20:24
Bihać	19:37	20:36
B. Luka	19:32	20:31
Beograd	19:19	20:18
Novi Sad	19:22	20:21
Beč	19:42	20:41
Edison, NJ	19:30	20:29

(D'varim 3,23-7,11)

Moše kazuje izraelskom narodu kako je preklinjao B-ga da mu dopusti ući u Izrael, a On je to odbio i umjesto toga uputio ga da se popne na brdo i s njega pogleda Obećanu zemlju.

Nastavljajući svoj osvrt na Toru, Moše opisuje izlazak iz Egipta i primanje Tore. Oboje proglašava događajima bez presedana u povijesti čovječanstva. "Je li se ikada takvo što veliko dogodilo i je li se za što slično ikada čulo? Je li ikada neki narod čuo B-žji glas kako mu govori iz vatre ... i ostao živ? Bilo vam je pokazano i obznanjeno da G-spod jest B-g ... da nema nikoga pored Njega."

Moše predskazuje da će se u budućnosti ljudi okrenuti od B-ga i klanjati se idolima, da će biti protjerani iz svoje zemlje i rasuti među narodima. Tamo će tražiti B-ga i vratiti se pridržavanju njegovih zapovijedi.

Ponavljaju se Deset zapovijedi i stihovi Š'ma kojima se objavljuje ono što predstavlja temelj židovske vjere: B-žje jedinstvo ("Čuj, Izraele, G-spod je B-g naš, G-spod je jedan"); *micvot* koje nalažu ljubav prema B-gu, učenje Tore i: pričvrstite "te riječi" kao t'filin za mišice svoje i glave, upišite ih u mezuze pričvršćene na dovratke svojih domova. ■

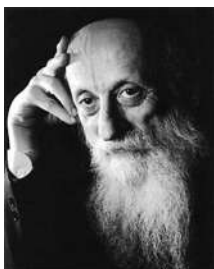
Prevela Dolores Bettini

Rabbi dr. Abraham J. Twerski:

Rastimo svakoga dana

Vaethanan

Sve što radi
čovjek treba
raditi uredno
(Rabi Yisrael iz
Salanta)

Rabi Yisrael iz Salanta, utemeljio je pokret musara, izučavanje etike na formalan način i prema programu. U svim svojim spisima on se bavio načinima kako postići duhovnost. Kako red i organiziranost mogu biti metoda za postizanje duhovnosti?

Kada se ljudi nalaze na odmoru oni svoje vrijeme koriste neorganizirano. Ustaju u bilo koje doba dana i dopuštaju da im hirovi određuju što će raditi. Ne osjećaju nikakav osjećaj odgovornosti ili svrhe u onome što čine.

Suštinu judaizma čini ideja da svaka osoba ima neku zadaću na ovome svijetu. Ne postoji vrijeme za opuštanje nakon posla, i čovjek zapravo nikada nije na odmoru od rada usmjerenog ka njegovom krajnjem cilju. Mada su razborito odmaranje i opuštanje neophodni za opti-

malno zdravlje, oni zapravo čine dio našeg „radnog dana.“ Ne može se postupati prema hirovima. U razumnim okvirima, život čovjeka treba imati red i raspored.

Zaposlenike se smatra odgovornima za vrijeme dok su na poslu. Predviđeno je vrijeme za ručak i pauze za kavu, ali oni nemaju slobode da čine što im se prohtije i kada im se to prohtije.

Čovjek mora znati da smo na zemlji „na poslu,“ i pošto odgovaramo za svaku minutu, nužno je da u svom životu imamo red. ■

Sefer Hamicvot Hakacar

Zapovijedi koje se danas mogu poštivati

kako ih je sakupio Hafec Hajim

Negativne zapovijedi

60. Negativna je zapovijed zapovijed da se ne uzme kao jamstvo (zalog) odjeća udovice

jer Pismo kaže, *nit ćeš uzimati u zalog haljine udovici. (D'varim 24,17).* [Ovo vrijedi] bila ona siromašna ili bogata; i niti u vrijeme davanja zajma, niti nakon što je zajam učinjen, niti putem suda. Ako je on [zajmodavac] uzeo od nje nešto kao jamstvo, njemu se to oduzima protiv njegove volje. Ako je ta stvar bila izgubljena prije nego li ju je on vratio, on bi prekršio ovu zabranu [nepromjenjivo], budući on više ne može izvršiti svoju dužnost da vrati predmet uzet u zalog.

Ovo je na snazi na svakom mjestu i u svakom trenutku, kako za muškarca tako i za ženu.

61. Negativna je zapovijed ne zadržati od vlasnika

predmet uzet kao jamstvo, u vrijeme kada mu je potrebno

kao što Pismo kaže, *nećeš spavat s njegovimi zalogom (D'varim 24,12),* što znači: nemoj otići na spavanje dok je njegov založeni predmet kod tebe (vidi pod Pozitivne zapovijedi §63).

Ovo je na snazi na svakom mjestu i u svakom trenutku, kako za muškarca tako i za ženu.

62. Negativna je zapovijed ne otvrdnuti svoje srce i ne zatvoriti ruke prema siromašnom Židovu

kao što Pismo kaže, *ne budi tvrda srca i ne zatvaraj ruke svoje pred svojim siromašnim bratom. (D'varim 15,7).* (vidi pod Pozitivne zapovijedi §38).

Ovo je na snazi na svakom mjestu i u svakom trenutku, kako za muškarca tako i za ženu. ■

Rabbi Dovid Goldwasser:

Obećanje

“*Nahamu nahamu ami ... -- Utjeha, utjeha narodu Mom, reći će B-g vaš ... jer je primio dvostruko zbog svih svojih grijeha iz ruke Vječnog.*” (Ješaja 40,1-2)

Vječni tješi Svoj narod dvostrukim izrazom utjehe, baš kao što smo bili kažnjeni dvostrukom mjerom.

Bnai Yissoschor zapaža da se, u ovim *pesukim*, utjeha vezuje uz Elokim, koje je *midas hadin*, atribut B-žanske pravde. I obrnuto, i nekarakteristično, kazna je povezana s imenom Vječnog koje predstavlja *midas harahamim*, atribut B-žanske milosti. On tumači da spominjanje *kiflajim*, dvostrukog, ukazuje da čak i u vrijeme kažnjavanja Bnej Jisroel, *midas harahamim* se prešutno morao složiti s *midas hadin*.

Zauzvrat, utjeha je također “povodno dvostručena” jer se u to vrijeme

midas hadin morala suglasiti s *midas harahamim*.

Bnai Yissoschor dalje naglašava da je ovaj *pasuk* izrečen u budućem vremenu, “reći će vaš B-g,” dok ga Targum prevodi u prošlom vremenu. On navodi *pasuk* (Ješaja 51,12), “Ja, Ja sam, sam Onaj koji vas tješi ...” i objašnjava da će u budućnosti, u vrijeme *geule*, Hakadoš Baruh Huda dati uputu *nevi'im* da tješe *Klal Jisroel*, i svaki će prorok ponoviti svoje riječi proroštva koje se pojavljuju u njegovom *seferu*. Međutim, Bnej Jisroel neće biti susretljivi prema onima koji su prvobitno prorokovali njihov usud. Čini se da usprkos tome što su Bnej Jisroel svjesni da su *nevi'im* vjesnici od Vječnog, oni i pored toga neće biti spremni obratiti pažnju na njihove riječi. Bnai Yissoschor citira Zohar na (Jirmija 17,14), “Izliječi me, Vječni, pa ću biti

izliječen,” koji kaže da izbavljenje koje donose vjesnici nije trajno; jedino izbavljenje od Vječnog, Njega samog, da tako kažem, je trajno. Stoga će se *nevi'im* vratiti k Vječnom i reći Mu da Njegov narod nije voljan slušati. Vječni će tada reći, “Ja ću ih osobno tješiti.”

Zato, kaže *pasuk*, Vječni će izjaviti da su ove riječi Njegove utjehe Njegove vlastite riječi – ne riječi vjesnika – i da su do vijeka sigurne. Targum, s druge strane, spominje da je za-pravo Vječni već u prošlosti obećao izbavljenje naroda i njihovu utjehu. A *navii* tek ponavljaju te riječi.

Zohar piše da kada Vječni ne bi povjerio ove riječi o *nehama nevi'im* Bnej Jisroel ne bi bili u stanju podnijeti teret egzila. Čitanjem tih riječi

nastavak na stranici 4

(nastavak s 3. stranice) **Rabbi Dovid Goldwasser: Obećanje**

nevi'im u *batei midrašos* i *batei knesijos*, Židovski narod biva utješeno.

Teško oboljelo dijete dopratila je u bolnicu čitava obitelj, noseći sobom gomilu poklona i slatkiša. No kada stignu do vrata bolnice, samo je roditeljima dozvoljeno ući. Oni zajedno čekaju dok se ne pripremi operaciona sala. Tada roditelji doprate svoje dijete da se upozna s liječnikom, poljube ga i snažno zagrlje i uvjeravaju ga da će sve biti u redu, sve dok se vrata operacijske sale ne zatvore za njim.

Dok leži na stolu u operacijskoj dvorani, dijete promatra zamišljeno lice liječnika koji namješta masku na svoje lice. Medicinske sestre i svo drugo osoblje odjeveno u zeleno i sa svećanim izrazom na licima. Dijete vidi sav kirurški pribor pripremljen na stolu pored njega. Iznad njega,

blještavo svjetlo je podešeno na maksimum.

Iznenada dijete brizne u plač. I dok gorko plače, odjednom zapazi maleni prozorčić u uglu operacijske sale. Kad pažljivije pogleda, ugleda lice svoje majke, sliku smirenosti i spokoja, i isti čas se opusti.

I mada je prizor jednako zastrašujuć kao i prije toga, sigurnost majčinog prisustva u cijelosti je promijenilo situaciju.

R. Mordechai Pogromansky objašnjava da tvrdnja Dovid HaMeleha u Tehilim (23,4), "I mada idem dolinom koju smrt natkriva, neću se bojati nikakvog zla, jer Ti si samnom," uzvikuje cijelom Klal Jisroelu. Dovid HaMelech svjedoči da bez obzira gdje se neki Židov nalazio, bez obzira na njegovu situaciju, svaki je Židov dragocjeni sin/kćer našem Ocu na Nebesima.

Ljubav Vječnog prema nama je bezgranična; Njegovo oko uvijek bdije nad nama. On nas štiti i prati kroz sve mijene života i On će nas izbaviti od svakog zla. To je značajnije (Tehilim 121,8), "Vječni će čuvati tvoj odlazak i tvoj dolazak, od sada i do vijeka."

Mi moramo u sebe unijeti ovu ideju i biti snažni u svojoj *emuna*. Čak i u doba *hester panim*, kada nam prisutnost Vječnog nije očigledna, u doba naše velike patnje u *galusu*, uvijek moramo biti uvjereni da je naš Otac na Nebesima uz nas. Ako pažljivo pogledamo, i upotrijebimo svoju vjeru, bit ćemo u stanju nazrijeti Njegovu sigurnu prisutnost.

Neka bismo svi zaslužili da vidimo obećanje o *nahamu nahamu* ispunjeno ubrzo u naše dane! ■

Rabbi Shaul Rosenblatt:

Odluke koje donosimo

Mošeu nije dozvoljeno da uđe u zemlju Izrael. On je optužen za to da je izgubio vlast nad sobom, zaboravio židovski zakon i nije vjerovao B-gu. Iako je B-g, a ne Moše, autor Biblije, Mošeova skromnost bila je toliko velika da, čak i da ju je on napisao, ne bi imao straha otkriti svoje vlastite nedostatke. Istina mu je bila važnija od toga kako će ga povijest suditi.

Neki od najznačajnijih dijelova cijele Tore sadržani su u ovoj *parši*. Deset zapovijedi i *Šema* najpoznatiji su od njih.

Obično želim da se moj *davar* fokusira na mudrost Tore, a ne na komentare društva, ali osjećam da je potrebno da napišem nešto o nemirima koji su svojedobno zadesili Veliku Britaniju.

Ne želim govoriti o političkim pitanjima poput toga je li ili nije policija onesposobljena zakonodavstvom ili, imaju li ili ne, pobunjenici iskrene žalbe protiv društva. Premijer je istaknuo da naše društvo ima ozbiljan problem. Da je činjenica da toliki mladi ljudi nemaju obzira prema drugim ljudskim bićima i njihovoj imovini te da iz čiste zabave mogu činiti štetu i pljačkati samo kako bi na brzinu zaradili koju funtu, indikator moralne bolesti koja je vrlo duboka i mora se hitno liječiti. Postoje poruke u našem društvu od kojih moramo učiti i na koje moramo odgovoriti.

Međutim, kao rabin, želim govoriti o lekciji tih nemira koja se odnosi na sve nas.

Svatko od nas ima dvije strane i nitko ne može biti siguran u to kako će on ili netko drugi reagirati u

skom dušom i životinjskom dušom. U žaru trenutka, teško je znati koja će pobijediti. Ponekad, kada se životinja u nama probudi, teško ju je kontrolirati. Ponavljam, to ne utječe na našu odgovornost za naše postupke – ona uvijek postoji; jednostavno kažem da smo svi vrlo slični. Kada nema kušnje, svi volimo misliti da ćemo reagirati na određeni način kada ona dođe – ali ne možemo biti sigurni. Zastrašujuća je to misao kada vidimo nasilje i nedostatak bilo kakvog morala u ovim buntovnicima. Ali svaki čovjek ima tu životinjsku stranu i što smo svjesniji toga, veća je vjerojatnost da ćemo joj se moći oduprijeti kada bude trebalo.

Čitao sam priče ljudi koji su na sudu imali savršeno čiste zapisnike i imali stabilno podrijetlo te se činilo da su jednostavno uhvaćeni u žaru trenutka. Tko su pobunjenici? Mladi ljudi iz siromašnih područja... ali to nije cijela priča. Uvijek će postojati kolovođe pobune, kao i lopovi koji vide priliku na pomolu pa ju zgrabe (čuo sam da je rečeno kako su ustanci na Bliskom Istoku ustanci zbog slobode, dok su pobune u Londonu pobune zbog plazma televizora). Ali izgleda da su tamo isto tako bili i ljudi koji su se jednostavno našli na pravom (ili krivom) mjestu u pravo vrijeme i donijeli glupu odluku da se uključe. To ih na nijedan način ne lišava odgovornosti za njihova djela, ali pomaže shvatiti što se događa.

To se događa stalno u našim životima, no obično u manje ekstremnim okolnostima. Pruža se prilika i mi se nalazimo u poziciji donošenja odluke. Odluke da se uključimo u nešto pogrešno, ali vrlo privlačno. Ili da učinimo ispravnu stvar i jednostavno odemo dalje. Tora nam kaže da smo svi stvoreni sa božan-

skom dušom i životinjskom dušom. U žaru trenutka, teško je znati koja će pobijediti. Ponekad, kada se životinja u nama probudi, teško ju je kontrolirati. Ponavljam, to ne utječe na našu odgovornost za naše postupke – ona uvijek postoji; jednostavno kažem da smo svi vrlo slični. Kada nema kušnje, svi volimo misliti da ćemo reagirati na određeni način kada ona dođe – ali ne možemo biti sigurni. Zastrašujuća je to misao kada vidimo nasilje i nedostatak bilo kakvog morala u ovim buntovnicima. Ali svaki čovjek ima tu životinjsku stranu i što smo svjesniji toga, veća je vjerojatnost da ćemo joj se moći oduprijeti kada bude trebalo.

Naravno, postoji i druga strana. Kada vidimo odgovor javnosti na te pobune – ljude koji doniraju hranu i novac, volontiraju kako bi počistili susjedstvo u kojem ne žive, to nam grije srca. U nama postoji i božanska strana. A kontrast potencijala posljedica ljudskih odluka ne može biti bolje ilustriran nego što je to kroz ove pobune.

Krajnji uspjeh naših društava, našeg svijeta, ovisi o sposobnosti edukacije budućih generacija; naša djeca moraju cijeniti prirodu svojih izbora i izazove s kojima se suočavaju prilikom toga. A mi im moramo dati dovoljno duboke i snažne razloge da izaberu božansku, a ne životinjsku strast kada se nađu u trenutku odluke.

Očigledno je da postoje još šire i dugoročnije lekcije koje možemo naučiti iz pobuna, ali osjećam da je ovo nešto praktično i primjenjivo što ima vrijednost i za nas.

Šabat šalom. ■

Prevela Anja Grabar

Dnevna doza praktične mudrosti

‘Tkogod ne tuguje nad Jeruzalemom neće vidjeti njegove radosti. (Tanis 30b)

Ovo je jednostavna psihologija. Ako nešto izgubite i to vas ne uznemirava, nećete biti uzbuđeni kada to pronađete. Jer za nas Židove, koji tugujemo na 9. ava, to je osjećaj gubitka koji čini da ostajemo povezani s Hramom. Na taj način, jednom kada bude sagrađen, mi ćemo biti u stanju ‘gledati’ ga s radošću.

Rabbi Shaul Youdkovitch, Live Kabbalah:

TJEDNI ZOHAR: VA'ET'HANAN - TJEDAN VIZIJE

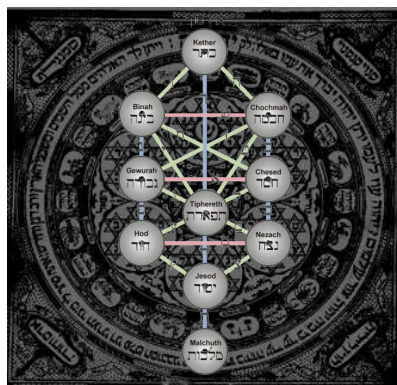
Paraša (priča) VaEt'hanan - Šabat Nahamu govori o pronalaženju nade i vizije.

Zohar se bori s pitanjem "tahnunima" (molbe za milost), i odgovara kroz priču o kralju Hezekiji koji je bio na vrlo visokoj duhovnoj razini, ali je donio odluku da se ne oženi iako mu je bilo rečeno da to učin. Razlog je bio taj što je kroz Svetog Duha previdio da će dobiti zlog sina. Kao rezultat toga Hezekija se razbolio, a prorok Izaija mu je rekao da je određeno da će umrijeti jer nije izvršio naredbu o ženidbi. Pisano je, da nakon što je prorok napustio palaču: "Tada se Hezekija okrenu zidu i pomoli se G.spodu...." (Izaija 38,2).

Zohar objašnjava moć Tore, "Drva života" za one koji je se drže. Tora uči čovjeka da ide putem istine, to jest da se poveže s onime što on uistinu jest, tako da čak i ako je za njega određena smrt to će biti poništeno i nevažće. Stoga on treba uroniti u Toru (a ne samo učiti) dan i noć, i provoditi njene zakone.

Hezekija je morao ponizno prihvatiti odluku i shvatiti da iako je prožet Svetim Duhom on ipak ne vidi cjelokupnu sliku. Kad je to shvatio on se odrekao svog stava da je u pravu i da zna, i počeo je moliti s namjerom povezivanja i cjelovitosti, a ne da ostane tvrdoglav prema egocentričnom zahtjevu Stvoritelja. Ovdje učimo što znači "preklinjati" - povezati se sa Svjetlosti Stvoritelja i vratiti sebi samom.

Kad molitva proizlazi iz ljutnje, straha, frustracije, osjećaja žrtve i sebičnosti, vjerojatnost da ćemo dobiti što želimo je vrlo mala. Mi se moramo povezati s primanjem u

svrhu da dovedemo do promjene, s ljubavlju i radosti, pouzdanjem u Svjetlost i svijeću "voli bližnjega svoga kao sebe samoga". Zbog toga, "Hezekija se okrenu zidu i pomoli se G.spodu" - kada se odriče toga što on misli da je ispravno i umjesto toga se povezuje sa Svjetlosti bezuvjetno i bez skrivenih motiva, događa se čudo koje mijenja redosljed stvaranja. On dobiva još petnaest godina života i spašava Jeruzalem da ne padne u ruke asirske vojske.

Svrha je molitve preklinjanja da nas promijeni, promijeni onog koji se moli, a ne Stvoritelja. To je zato da nam se omogući rast i mijenjanje obrazaca po kojima smo živjeli i postupali. To je iznad svega ono na što je usredotočena paraša Va'Et'hanan - osobnu promjenu koja će, ako ju nismo uspjeli izvršiti, držati nas zaglavljene u upravo onoj situaciji iz koje se želimo izvući. Stalno iznova, sve dok se ne vratimo sebi samima.

Paraša Va'Et'hanan donosi dvije važne poante - "Šema Jisrael" i "Deset iskaza" (greškom poznatih kao Deset zapovijedi).

Zohar objašnjava da je u molitvi "Šema Jisrael" ključna jedinstvenost u ime B-ga gore i dole. Kao što svaki od dijelova našeg tijela ima svoju

funkciju i povezuje ju s djelovanjem života, tako je i sa svijetom. Svatko od nas je jedna stanica u cjelini, u cijelom čovječanstvu. Svrha molitve "Šema Jisrael" je povezati naš svijet s obiljem gornjih svjetova, tako da postoji konstantan protok obilja odozgo. Ako nemamo odgovarajuće namjeru - kavana dok molimo "Šema Jisrael", obilje nas neće doseći. Kao što u tijelu nastanak začepjenja sprečava da krv dođe do vitalnih organa i time narušava njihovo funkcioniranje, u svijetu se prepreka manifestira kroz razaranja i katastrofe.

"Deset iskaza" su bili otkriveni Izraelcima u vrijeme jedinstva i harmonije, kako je napisano u Knjizi Izlaska "a Izraelci se utaboriše tamo kod gore"; oblik glagola "utaboriše" u hebrejskoj je Bibliji napisan u jednini, kao jedno tijelo, jedna cjelina. Na sličan način se tumači da riječ urezane u odlomku "bile su urezane na pločama" treba čitati "oslobođene": Međutim za riječ "harut" (koja se mogla pogrešno shvatiti kao 'urezano' חרות) mudraci ukazuju na činjenicu da je to riječ חרות "herut" - sloboda, oslobođenje, što nas uči da se možemo osloboditi anđela smrti kroz jedinstvo i istovjetnost.

U trenutku kada ostvarimo vezu sa svim dijelovima našeg tijela, između nas i našeg okruženja, te s gornjim sefirot, kanalima energije, tada doživljavamo da budemo jedno sa svime, što "Šema Jisrael" i znači. To je snaga života i slobode na pločama. Moć molitve i istinsko povezivanje sa samim sobom, i svrhom svog života - moć je paraše Va'Et'hanan. ■

Prevela Tamar Buchwald

Rav Kook:

Dvostruka Šema

"Šema - Čuj Izraele! Vječni je naš B-g, Vječni je jedan." (Ponovljeni zakon 6,4.)

Izgovaranjem Šema, središnje poruke Židovskog naroda, mi prihvaćamo *Malhut Šamajim*, B-žje kraljevstvo i autoritet. Mi smo poučeni da izgovorimo Šema dva puta dnevno - "kad liježeš i kad ustaješ" (6,7). Zašto nije dovoljno jednom dnevno?

Javno i privatno

Ako promišljamo o određenoj ideji, mi produbljujemo njen utjecaj na našu dušu. Dan ima dva dijela: dnevne sate, kada smo u interakciji s vanjskim svijetom; i večer, kad se odmaramo u mirnom svetištu naših domova. Time što izgovaramo Šema svako jutro i večer, mi prihvaćamo *Malhut Šamajim* tijekom oba dijela dana. Drugim riječima: načelo Šema nas vodi u našim javnim aktivnostima tijekom dana, kao i u našim privatnim životima noću.

Izgovaranje Šema na početku dana pomaže nam pripremiti se za dnevne sate, tako da naše društvene interakcije i javne aktivnosti budu u skladu sa etičkim standardima Tore. I večernja Šema je namjenjena da prožme naše osobne živote svetošću i čistoćom.

Ova ideja nije beznačajna. Moralni život ne bi trebao biti ograničen samo na naš privatni život, baš kao što ne bi trebao biti ograničen na sferu naših javnih poslova. Ali ovdje postoji i jedna dodatna poruka: moralne smjernice za društvo u cjelini su drugačiji od onih za pojedinca. Javni život je suviše raznolik

i složen da se ravna prema istim smjernicama koje usmjeravaju pojedince. Stoga je jutarnja Šema sama po sebi suštinski različita od večernje Šema.

Privatna služba kohena

Ta spoznaja nam pomaže shvatiti čudnu izjavu u Talmudu. Sama prva Mišna uči da se večernja Šema može izgovoriti, nakon što se *kohanim* vrata [iz *mikve*] da jedu svoje *teruma* prinose" (*Berachot* 1,1). *Kohen*, koji je postao ritualno nečist, mora se uroniti u *mikve* i pričekati do sumraka da može jesti *teruma*. Kada su zapravo *kohanim* postali čisti i mogu ponovno jesti *teruma*? Na *ceit hakohavim*, kada se prve zvijezde mogu vidjeti na noćnom nebu. Ali zašto Mišna jasno ne podučava ovo vrijeme? Čemu digresija o *kohanim* koji se vraćaju kući da jedu svoju *teruma*?

U stvari, to je lijepa metafora za večernju Šema. Iako se glavna služba *kohanim* odvija tijekom dana, njihovo sudjelovanje u jedenju *teruma* također je oblik božanske službe (vidi *Pesachim* 73a). Insprativna slika *kohena* koji ulazi u svoj dom da jede *teruma* analogna je našem vlastitom izgovaranju večernje Šema, dok prihvaćamo B-žju vlast nad našim privatnim životima. Mi izgovaramo Šema u večernjim satima da naznačimo da "kraljevstvu svećenika" pripadamo i u privatnosti vlastitih domova.

Šema nacije

Ova razlika između večernje i jutarnje Šema, između naše privatne

i javne službe B-gu, također postoji na nacionalnoj razini. Postoje trenuci i situacije u kojima Židovi moraju biti "ljudi koji žive sami" (*Br*, 23,9), ljudi odvojeni od svih drugih naroda u cilju očuvanja svoje posebne baštine. S druge strane, Židovi su također dužni da vrše utjecaj i uzdižu ostatak čovječanstva, da budu "svjetlo narodima" (*Izaija* 42,6).

Večernja Šema odgovara jedinstvenom duhovnom životu Izraela, naroda koji žive svoje postojanje u čistoj vjeri. Blagoslov koji se izgovara poslije večernje Šema je zato "Emet va'Emuna" - "Istina i vjera." Ovo je vrijeme kada posebna priroda Židovskog naroda mora biti zaštićena od vanjskih utjecaja. To je kao *kohen* koji se vraća kući u večernjim satima, nakon što je javno zastupao narod u Hramu tijekom dana. U privatnosti svog doma *kohen* se mora odvojiti od ne-*kohanim* dok jede svetu žrtvu *teruma*.

Jutarnja Šema, s druge strane, odgovara našoj zadaći kao naroda da objavljujemo u svijetu B-žje ime. U tu svrhu je, blagoslov koji se izgovara nakon jutarnje Šema, "Emet VaJaciv." Riječ *jaciv* je jednostavno *emet* (istina) prevedena na aramejski. Ovaj prijevod pokazuje da je to vrijeme kada istinu Tore trebaju razumjeti svi narodi svijeta, budući da su oni uzvišeni kroz Izraelovo prihvaćanje B-žje vladavine.

Voljeti B-ga svom svojom snagom

"Ljubi vječnog B-ga svoga, svim

nastavak na stranici 8

(nastavaksa 7. stranice) **Rav Kook: Dvostruka Šema**

srcem svojim, svom dušom svojom, i svom snagom." (Pnz 6,5).

Što to znači voljeti B-ga *behol me'odeha* - "svom snagom"? Talmud nudi dva objašnjenja za ovu frazu.

Zahvalnost čak u nesreći

Prvo objašnjenje je da u svakoj situaciji (*mida*) u koju nas B-g stavi (*mida*), mi bismo Mu se trebali iskreno zahvaliti (*mode*). Oдавде učimo da trebamo izgovoriti blagoslov za loše vijesti, kao i za dobre vijesti. Kad čujemo za smrt, financijske gubitke ili druge tragedije, moramo priznati da je B-g istinit sudac.

Kako je moguće zahvaljivati B-gu za tragediju? I zašto je to jedan oblik ljubavi prema B-gu?

Sebičan pojedinac će gledati sve okolnosti samo u kontekstu vlastitih uskih interesa. S ovog stanovišta, dobro i loše se mjeri isključivo sebičnih kriterijima.

Međutim, osoba koja može internalizirati naloge svog intelekta i koja voli ono što joj njezin um kaže da voli, imati drastično drugačiji pogled na dobro i loše. Sreća i zadovoljstvo nisu ograničeni na to

kako događaji utječu na njega ili njegovu neposrednu okolicu. Kao rezultat njegove ljubavi Beskonačnog, on ocjenjuje svaku situaciju, svaku okolnost u odnosu na *klal* - zajednicu, naciju, svemir, sve stvoreno, i šire.

Sveukupno gledajući zlo ne postoji. Ono što izgleda kao zlo i loše kad uskogrudno gledamo, u konačnici će rezultirati većim dobrom kada proširimo poglede. Ako živimo naše živote u skladu s ovim uvidom, mi ćemo shvatiti da, dok određena situacija može biti teška na osobnoj razini, naša privatna patnja omogućava pozitivne reperkusije za *klal*.

Svime što posjedujemo

Mudraci su dali drugo objašnjenje za "svom snagom": ljubiti B-ga svim svojim novcem. Mi trebamo služiti B-gu sa svom svojom imovinom.

Kako je to povezano s prvim objašnjenjem da bismo trebali izraziti zahvalnost B-gu u svim okolnostima života?

Osoba koja odluči odbaciti sve materijalne posjede, prezrivo odgurnuvši sve bogatstvo i udobnost

u potrazi za asketskim načinom života, živi iznimno ograničeno postojanje. On nije u stanju istinski cijeliti vrijednost života. Koja je vrijednost života kada je on ograničen na siromaštvo i nevolje? Punu mjeru ljubavi - prema životu, prema svemiru, i prema B-gu - možemo postići jedino onda kada nastojimo živjeti život u svojoj punini, premda u skladu s B-žjom voljom.

Život se proširuje i obogaćuje kroz materijalnu imovinu. Novac i imetak se nazivaju *meod* ("jako"), budući da on služi tome da pojača iskustvo života. Mudar pojedinac koji živi punim, intenzivnim životom, duboko je svjestan važnosti života. On prepoznaje veličinu *klala*, te je spreman žrtvovati svoj život iz ljubavi prema B-gu. Bogatstvo njegova života jača njegovu predanost istini i pravdi, u skladu s onime što je korisno za *klal*. Njegova duša je ispunjena emocijama i osjećajima, i on zaista može osjetiti zahvalnost za sve okolnosti života, bez obzira da li su one u njegovom osobnom interesu ili nisu. ■

Prevela Tamar Buchwald

Rabbi Borel Weim:

Formula za postizanje zadovoljstva

Ovaj šabat je Šabat Nahamu, šabat kojim nam započinje ciklus ohrabrenja i utjehe nakon tjedana tuge i žalovanja nad tragedijama koje su zadesile Židovski narod u prošlosti. Ovih slijedećih sedam tjedana ljevokovite utjehe uvest će nas u vedru, novu godinu koja nas čeka. U ovoj tjednoj paraši može se naći, nazovimo to tako, kratki tečaj i pregled čitavog judaizma – Deset zapovijedi, Šema i obrazloženje Izlaska iz Egipta koje treba dati mudrom sinu.

Općenito govoreći, čitava konstrukcija Tore i Židovskog života upakirana nam je u *paraši* od ovoga tjedna. Budući da je ovaj šabat isto tako *Šabat Nahamu*, nije teško primijetiti da nas Toru podučava da su hrabrenje i utjeha duhovne vrednote i postignuća koja ne moraju ovisiti o materijalnom bogatstvu ili svjetovnom uspjehu.

Naše društvo, koje je toliko bogato materijalnim dobrima i naprednom tehnologijom, uvelike trpi od svih mogućih vrsta mentalnih i društvenih poremećaja. Depresija je "crni pas" (riječi koje je Churchill upotrijebio da bi opisao svoje opetovane napade depresije) koji napada više od trećine stanovnika zapadnog svijeta! Istinsku utjehu i smiraj u ljudskom biću teško je postići i još teže zadržati.

Tora, kako bi nam pomogla i uputila nas, u ovoj tjednoj nam *paraši* daje

formulu za postizanje tog neuhvatljivog cilja, zadovoljstva. A ono počiva na ona tri načela Židovske vjere naznačana u *paraši* od ovoga tjedna.

Deset zapovijedi nam daju strukturu vjere i morala kojima svaki pojedinac može težiti i htjeti ih usvojiti, bez obzira koliko dekadentno bilo društvo u kojem se nalazi. Moralna pravila koje štite život, imovinu i čovjeka temeljna su pravila Židovske vjere i života. Disfunkcionalnost između roditelja i djece, komercijalni svijet koji radi 24 sata na dan, pljačke i korupcija prihvaćene kao društvena norma, svakodnevna ubojstva i potpuno seksualno razuzdano društvo – kako uopće čovjek može izbjeći depresiji u takvom okruženju?

Čitava civilizacija balansira na točki oslonca tih Deset zapovijedi. One nam pokazuju kako izaći iz socijalnog gliba u koji tonemo. *Šema* je sredstvo kojim se naša duša povezuje sa Stvoriteljem koji nas je stvorio i udahnuo nam život. Vjera u jednog i univerzalnog B-ga koji vlada i koji je sveznajuć i svemoguć najveći je dar Židova ljudskom rodu. On nam daje pravila i sigurnost, čistoću i plemenitost, dašak besmrtnosti i uvjerenje u spoznaju da život nikada nije uzaludan.

I na kraju, razumijevanje jedinstvenosti Izraela u B-žjem planu, kako je pokazano u priči o Izlasku

iz Egipta, oblikuje i daje perspektivu našim nacionalnim i osobnim životima. No potrebna je mudrost i znanje – mudri sin – da bi se ovo sjećanje na davnašnju povijest uvažavalo i očuvalo. Samo prisjećanje može nam isto tako pružiti ohrabrenje i osjećaj dobrobiti, te doprinijeti utjesi i zadovoljstvu koje toliko usrdno tražimo.

Šema Jisrael

Temeljna izjava Židovske vjere – *Šema Jisrael* – pojavljuje se u ovoj tjednoj *paraši*. Deklariranje suštinskog načela Židovske vjere – jedinstvenosti i jedinstva B-ga zajedno s našim prihvaćanjem B-žje suverenosti nad nama – prema Židovskoj tradiciji prvi puta su izgovorila Jakovljeva djeca u trenutku kada je odlazio iz ovoga života u bolji svijet.

Kroz Židovsku povijest ovo je isto tako postalo i posljednja molitva

nastavak na stranici 10

(nastavaksa 9. stranice) **Rabbi Borel Weim: Formula za postizanje zadovoljstva**

Židova kada napuštaju ovaj život. Ono je postalo, zbog naše duge i bolne povijesti fizičkog progonstva i mučeništva, simbol Židovske ustrajnosti i privrženosti.

Kada Židov dođe na svijet i dovoljno poraste da progovori prve riječi, prve riječi koje kaže su *Tora civa lanu Moše* (Moše nam je zapovijedio u vezi Tore). Ali nakon što proživi život, sa svim njegovim različitim doživljajima, jedna od posljednjih riječi koje Židov kaže su *Šema Jisrael*.

Tora je racionalno razmišljanje i način života, zapovijedi, obredi i običaji. Tora je konkretna, a ne općenita, odnosi se na lokalno a ne univerzalno. Ona pripada ovom svijetu sa svim njegovim složenostima, kušnjama i razočaranjima. Vjera - izjava *Šema Jisrael* - pripada vječnosti, boljem svijetu uzvišenog odnosa sa Stvoriteljem svih nas.

Ona je univerzalna i njena je poruka upućena svima, kako Židovima

tako i nežidovima, jednako učenicima i nepismenicima. Sama vjera i vjerovanje, bez djelovanja i pridržavanja propisa, nije dovoljna da bi Židovski život postojao. No postupci i propisi bez vjere i vjerovanja na kraju postaju besmisleni, ako ne licemjerni.

Židov je pozvan da kaže *Šema Jisrael* dva puta na dan, sa zanosom i koncentrirano. On zapravo treba razmišljati o riječima koje izgovara, dok govori tu molitvu. Rabini su *Šema Jisrael* nazvali deklaracijom - "prihvatanjem Nebeskog bremena." U svijetu kojem vladaju idoli i poganstvo, ova deklaracija je ono što odvaja Židovski narod od ostalog naroda toga vremena.

U našem svijetu lišenom stvarnog poganstva, ali u kojemu nema vjere i moralnog kompasa ova izjava ponovo stoji kao linija razdvajanja između Židova i ostalog svijeta. Kazivanje *Šema Jisrael* redovito, dva puta na dan, iz dana u dan, brižno i s lju-

bavlju, pravilno izgovarajući, služi da nam ponovo istakne B-žju prisutnost u našim životima i u našem svijetu. Ona služi da nas podsjeti da mi nismo nužno slobodni u životu, kao što često puta mislimo da jesmo.

Šema Jisrael barem na trenutak potiskuje naše misli i ponašanje. Ona upravlja naša srca i umove na ono dobro i plemenito koje se nalazi unutar svakoga od nas kako bismo to ostvarili. I moguće jednako tako važno, ona služi da nas poveže s prijašnjim pokoljenjima Židova, sve unatrag do našeg oca Jaakova i njegove djece, do samog začetka *Šema Jisrael*. Dok izgovaramo *Šema Jisrael* to je kao da izravno govorimo svom ocu Jaakovu, samom Jisraelu. Nema veće utjehe za nas na ovaj šabat utjehe od ove zbilje povezivanja Židovskog života tijekom svih tih stoljeća.

Šabat šalom. ■

Rabbi Yissocher Frand:

Koga privlači Idolatrija?

Protuotrov za zavist

"I nećeš žudjeti za ženom bližnjega svog, niti ćeš željeti kuće bližnjega svoga, polja njegova, ni roba njegova, ni sluškinje njegove, vola njegova, ni magarca njegova, niti ičega što je bližnjega tvog." (5,18)

Možda je jedna od najtežih zapovijedi za razumjeti – a nekmoli za ispuniti – *Lo sahmud*, ne biti zavistan.

Kao što pita Ibn Ezra (*Šemos* 20,14), kako nam Tora može zapovijediti da ne osjetimo emociju koja se prirodno pojavi kada netko ima nešto što bismo mi željeli imati? Kada susjed renovira svoju kuću pa napravi bazen, kako očekivati da čovjek ne poželi da i on ima bazen?

Ibn Ezra odgovara na to pitanje usporedbom.

Zamislite da neki čovjek iz naroda posjeti kraljevsku palaču. Dok promatra ljepotu oko sebe, spazi princezu kako izlazi u svojoj kraljevskoj odjeći. I mada ga njezina ljepota ostavi bez daha, da li on, makar na trenutak, pomisli da bi je želio oženiti?

Većina se ljudi ne bi ni na trenutak bavila tom mišlju. Njima je jasno da im je kraljeva kćer nedostižna. Ljudi žele ono što im se čini da mogu imati, a ne ono što im je u potpunosti van doseg.

Isto bi trebalo vijediti i za ono što je tuđe, kaže Ibn Ezra. Trebali bismo sami sebe uvježbavati da shvatimo da budući da je Vječni dao bazen susjedu, da je to ono što On želi da ima susjed, a ne mi. I kao takvo, to ne bi trebalo biti područje naših

želja.

Ibn Ezrin pristup postao je klasičan odgovor na to pitanje, no Rav Simchah Zissel Brodie iz Rambana izvodi još jedno objašnjenje.

Ramban navodi sljedeći midraš: Svih Deset Zapovijedi su ponovljene u Parašas Kedošim u ovom ili onom obliku. Na primjer, redak: "*Ani Hašem Elokehem*" (*Vajikra* 19,3) podudara se s prvom zapovijedi, a "*Velokei masei hah lo sa'asu lahem* – a lijevanih bogova nećeš si graditi" (*r. 4*) podudara se s drugom zapovijedi.

S *Lo sahmud* poklapa se, tajnovito veli Ramban, "*Ve'ahavta lere'aha kamoha* – Ljubi bližnjega kao sebe" (*r. 18*).

Rav Simchah Zissel objašnjava kako je ovo dvoje povezano.

Jeste li ikada čuli da su otac ili majka poželjeli da njihova djeca imaju manje materijalnih dobara samo zato što su oni u njihovoj dobi imali manje? Ne. Roditelj su oduševljeni kada njihova djeca imaju više nego što su oni imali. Zašto? Jer oni vole svoju djecu koliko i sebe – ako ne i više od toga – pa su sretni kada si njihova djeca mogu priuštiti sve što požele.

Kada bismo doista vršili *ve'ahavta lere'aha kamoha* i voljeli svakog Židova kao što volimo sebe, kaže Rav Simchah Zissel, ne bismo im bili zavidni zato što imaju ono što si mi ne možemo priuštiti. Bili bismo sretni zbog njih, baš kao što smo sretni kada naša djeca imaju više od nas.

Idolatrija

"...da se ne pokvarite pa da ne biste sebi pravili klesane likove." (*Devarim* 4,16)

Sefer Devarim prepun je upozorenja protiv idolatrije, ali *parša* u kojoj to možda najviše dolazi do izražaja je *parša Va'ethanan*. Mnoštvo stihova – koji uključuju gotovo trećinu stihova iz drugog ponavljanja Deset zapovijedi – uključuje brojna upozorenja da se ne služi idolima.

U današnje vrijeme, ti se strogi poticaji čine potpuno suvišnima. Gotovo nijedno normalno ljudsko biće danas nema interesa za štovanjem isklesanog lika bilo koje vrste. Zapravo, čini nam se čudnim da je itko ikada imao strast prema tome.

Iskreno, naša potpuna nezainteresiranost za štovanje idola nije zasluga naše uznapredovale i razvijene inteligencije ili čišće vjere u B-ga. *Anšei Kneset HaGdola*, skupina od 120 mudraca, nekih od najvećih učenjaka Tore svih vremena, sastali su se tijekom razdoblja drugog *Beit HaMikdaša* i presudili da je nagon za služenjem idola (*avoda zara*) prejak da bi mu se ljudska vrsta oduprla. Talmud (*Joma* 69b) govori o tome kako su *Anšei Kneset HaGdola* uhvatili *jecer hara* (zli nagon) za idolatrijom i uništili ga.

Svejedno možemo steći dojam o tome koliko je snažan bio nagon za idolatrijom prije no što su ga oni pobijedili. Talmud nam kaže da su *Anšei Kneset HaGdola*, ohrabreni svojim uspjehom u uništavanju jedne od dvije najjače strasti ljudske

nastavak na stranici 12

(nastavak sa 11. stranice) **Rabbi Vissocher Frand: Koga privlači IdolatriJA?**

vrste, odlučili svoje snage usmjeriti na drugu glavnu strast: nagonom za promiskuitetom.

Međutim, kada su mudraci uspjeli uhvatiti strast za promiskuitetom, shvatili su da ako unište tu strast, ljudi se više neće razmnožavati, pa su ju stoga pustili.

Svima nam je poznato koliko je teško kontrolirati svoj nagon za razuzdanošću. *Hazal* nas uče da su ljudi nekoć jednaku strast gajili prema služenju idola.

Ipak, ostaje nam pitanje, jesu li *Hazal* učinili toliko dobro time što su uništili idolatriju da se bezbrojna upozorenja u Tori vezana uz štovanje idola više uopće ne trebaju primjenjivati?

Zapravo, Radzinger Rav kaže da neki od nas redovito dolaze u dodir sa služenjem idola.

Talmud (Šabos 105b) nas uči da se osoba koja se razljuti i izgubi kontrolu nad sobom smatra idolopoklonikom (slugom 'avoda zara').

Dovid HaMeleh je napisao, "Neka ne bude stranog boga u tebi" (*Te-*

hilim 81,10). Talmud pita, "Koji strani bog prebiva u čovjeku? To se odnosi na 'jecer hara'."

Kako bismo to shvatili, moramo secirati anatomiju provale bijesa.

Zamislite ovaj rijedak scenarij. Gosp. Baal HaBajit dolazi kući iz *šula* na šabatno jutro i vidi da stol nije postavljen i hrana još nije spremna. On se okreće svojoj supruzi i pita ju, "Zašto ne možeš sve pripremiti na vrijeme?"

Njegova supruga shvaća da njegovo raspoloženju nije takvo da bi prihvatilo njeno objašnjenja pa u tišini ubrzava pripreme. Objed započinje, a djeca su malo pretjerano aktivna. "Zašto proizvodite toliku buku?", viče gosp. Baal HaBajit.

Djeca se nakratko stišaju, ali uskoro komešanje opet započinje. Ovoga puta, gosp. Baal HaBajit odlučuje da je sada zaista dosta. "**Hoću tišinu!**", viče on, dok mu lice poprima grimizne nijanse. "**sljedeći koji bude proizvodio buku dobit će svoje!**", dodaje.

Što se dogodilo? Sve što su djeca

učinila bilo je da su se ponašala u skladu sa svojom dobi. Zašto je gosp. Baal HaBajit izgubio kontrolu?

Problem je što je gosp. Baal HaBajit smatrao da je njegova volja konačna te da ne može podnositi bezobrazluk onih koji se ne pokoravaju njegovoj nadmoći. Drugim riječima, smatrao je sebe bogom.

Gosp. Baal HaBajit nije zastao kako bi shvatio da Hašem možda želi da pričeka nekoliko minuta dok njegov šabatni obrok ne bude spreman, ili da je Hašem naredio da njegova djeca trebaju biti bučna, kao i sva ostala normalna djeca. **On** želi tišinu; **On** želi svoj obrok na vrijeme. **On** je vjerojatno već uvrijeđen došao kući jer mu je *gabaj* dao *hamiši* umjesto *šiši*, i jer mu čovjek koji je sjedio pored njega u *šulu* nije iskazao poštovanje kakvo **on** zaslužuje. Tko je bog u umu gosp. Baal HaBajita? **On** sam.

Ova usporedba možda je pomalo pretjerana; ne ljutimo se svi zbog takvih stvari. Ali većina nas ima svoje zlovolje koje nam dosađuju i uzrokuju da izgubimo kontrolu.

Možda više nemamo strast prema služenju malih isklesanih likova, rukom izrađenih bogova, ali mnoge od nas još uvijek privlači idolatriJA".

Ako sam 'JA' toliko apsolutno važan da svatko tko izazove moju napuhanu sliku o meni samome čini da izgubim kontrolu, tada to nije služenje Hašemu, već idolatriJA. ■

Prevela Anja Grabar

Rabbi Shaul Youdkevitch, Live Kabbalah:

TJEDNI ZOHAR: TU BE'AV – PRAZNIK LJUBAVI

Tu Be'Av i Kabala

U drevnom hebrejskom/ biblijskom kalendaru *Tu (15) Be'Av* (u mjesecu Lava) je poznat kao praznik ljubavi, i postavlja se pitanje zašto? Na čemu se zasniva ova odlika ljubavi?

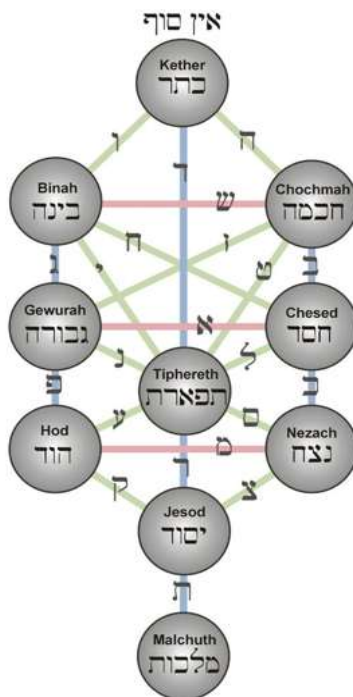
Rabin Haim Vital je u svojoj knjizi *Pri Ec Haim* objasnio da se toga dana iskazuju posebne sile i blaženstvo u savršenom duhovnom spajanju gornjih i donjih svjetova - svijeta kojeg doživljavamo sa naših pet osjetila i svijeta s onu stranu naših pet osjetila.

Sunce - muška snaga

Astrološki gledano, Sunce simbolizira duhovni svijet, mušku snagu, bogatstvo i dijeljenje. Sunce također simbolizira fizičko obilje na kugli zemaljskoj. Kao što znamo, pod sunčevom toplinom sve raste i uspijeva. Mjesec *av* (Lava) pod kontrolom je sunca, a nalazi se u sredini ljetnih mjeseci. Prema hebrejskom kalendaru vrhunac moći svakog horoskopskog znaka javlja se za punog mjeseca - dana u sredini mjeseca. *Tu Be'Av* (15. dan *ava* - Lava), je stoga dan u kojem sunce doseže svoj godišnji vrhunac snage.

Mjesec - ženska snaga

Prema kabali Mjesec simbolizira žensku stranu, b-žansku prisutnost, koja predstavlja "želju za primanjem", Stvaranje, i ljudski rod. Mjesec nema svojeg vlastitog svjetla. On može samo reflektirati svjetlo sunca. Stoga ženska strana Stvaranja nema svoju vlastitu svjetlost, već samo Svjetlo Stvoritelja koje se može kroz nju otkriti. To se svjetlo može otkriti kada se

radi s ljubavlju, suosjećanjem, kreativnošću, prevladavanjem našeg robotskog obrasca ponašanja i davanjem drugima.

Lunarni ciklus traje 29 i pol dana, a dan punog mjeseca vrhunac je njegovog ciklusa. Nije slučajnost da se lunarni ciklus (ženska strana) podudara sa ženskim ciklusom.

Savršeno kozmičko sjedinjenje

Na *Tu Be'Av* događa se savršeno sjedinjenje. Energije sunca i mjeseca lijepo se spajaju kada se i jedna i druga nađu na svom vrhuncu - sjedinjenje muških i ženskih sila Svemira događa se besprijekorno, predstavljajući Stvoritelja i stvorenje. Ovo savršeno kozmičko združivanje svijetu donosi jednu posebnu silu - moć ljubavi.

Što je ljubav?

Ima poznata priča o novom učniku koji je zatražio rabina Akivu da ga

nauči cijelu Toru dok stoji na jednoj nozi. Odgovor rabina Akive bio je "voli svog bližnjeg" (*Levitski zakonik, 19,18*), to je suština i opće pravilo Tore.

Rabin Ashlag, utemeljitelj moderne kabale postavlja pitanje, koja je veza između Tore i propisa "voli svog bližnjega ..."? On nam otkriva tajnu. Jedini način na koji se možemo povezati s energijom ispunjenja (to je ono što svi mi u konačnici želimo), B-žjom energijom, je da promijenimo i poboljšamo sebe na način da budemo što više poput B-ga. A to znači; više dijeljenja, više brige za druge, biti više suosjećajan i beskrajno voljeti (da imenujemo samo nekoliko b-žanskih odlika). Međutim, to se ne može postići tamo gdje nema ničega, već se promijeniti možemo jedino kada uvježbavamo i poboljšavamo kvalitetu našeg karaktera kroz osobne odnose. U ovom području pružaju nam se uvijek iznova mogućnosti za učenje, prakticiranje, posrtanje i rast. Ljudski odnosi su za nas najučinkovitiji načini da naučimo biti osjetljivi i da marimo za ono što se događa izvan nas. Tek kada naučimo voljeti ljude onakvima kakvi jesu (bezuvjetna ljubav), onda i samo onda, možemo naučiti voljeti i povezati se sa Stvoriteljem, jer ćemo onda imati istinsku sličnost s našim Stvoriteljem. Tek kad izađemo iz naše sebične prirode možemo se povezati s beskonačnom naravi Stvoriteljeve svjetlosti, i tada se možemo povezati s istinskim ispunjenjem za kojim tragamo; ljubav, uspjeh, sreća, zadovoljstvo i povjerenje. To je, prema metodi ra-

nastavak na stranici 12

(nastavak s 11. stranice) **Rabbi Shaul Youdkevitch, Live Kabbalah: Tu Be'Av – Praznik Ijubavi**

bina Ashlaga, jedina svrha Tore i njezinih propisa.

Tajna jednosti

Riječ "ljubav" na hebrejskom ima numeričku vrijednost 13, što je ista brojčana vrijednost koju ima riječ "jedan". To znači da prava ljubav postoji samo među ljudima među kojima postoji neko jedinstvo i sličnost. "Jedinstvo" ne znači jednoobraznost. Dijelovi našeg tijela međusobno su različiti, oni nisu jednoobrazni, no ipak "zdravlje" je stanje u kojem postoji potpuna usklađenost i jedinstvo među različitim organima. Oni se međusobno nadopunjuju i potpomažu, bez obzira na to koliko se svaki pojedini organ razlikuje od drugoga.

Kad različiti ljudi uče da se prema međusobnim razlikama odnose s ljubavlju, to postaje sastavni dio njihovog upotpunjavanja, ujedinjuje ih da budu kao jedno. Ovo se može dogoditi samo nakon mnogo napornog rada - učenja i uvježbavanja sebe da budemo osjetljivi i slušamo jedni druge. To stvara krajnje jedinstvo i timski rad.

Mudraci podučavaju da sve obilje, blagoslov i zaštitu koju tražimo dolaze od B-žje moći. Stoga je cilj učenja Tore i propisa vezati se uz B-ga, a to se može dogoditi samo kada dosegne razinu "voli svog bližnjeg", i

tek onda se možemo povezati sa svim dobrom koje nas čeka od zore stvaranja.

Ljubav između muškarca i žene

Sveti Ari napominje da je ljubav između muškarca i žene najučinkovitiji škola za uvježbanje i usavršavanje "ljubi bližnjeg svoga". Nema zahtjevnijeg odnosa od ove transformacije do koja mora doći da bi se živjelo sa sviješću "voli svog bližnjeg". Često bivanje zajedno priprema teren za slušanje, fleksibilnost, trening osjetljivosti i to se događa tijekom mnogih godina. Kada supružnici shvate da je brak sredstvo za osobno i duhovno poboljšanje na obostrano intenzivnom poprištu borbi, postoji realna šansa da s vremenom iz duše izraste istinska ljubav. Kada jedan partner uđe u odnos sa ciljem da čitavo vrijeme uzima, a daje što je manje moguće, to je recept za katastrofu.

Na *Tu Be'Av*, koji je dan jedinstvene kvalitete skladnog povezivanja, moći davanja (od snage sunca) i moći primanja (mjesec), mi se možemo povezati s energijom istinskog sklada i prave ljubavi. To je dan u kojem je život dobar. ■

Prevela Tamar Buchwald

Haftara za Šabat Nahamu

"Izajino proročanstvo opisuje dio čudesnih događaja koji će izaći na vidjelo kad nastupi Mesijino doba."

(Izaija 40,1-26)

Ovotjedna haftara je prva od sedam "haftarat utjehe" koje čitamo počevši od šabata koji slijedi iza *Tiša beAva*, pa sve do *Roš hašane*.

Odlomak počinje B-žjim savjetom prorocima: "Utješi se, o utješi se,

narode Moj ... objavi Jeruzalemu da je vrijeme izgnanstva dovršeno i da su joj grijesi oprošteni."

Izajino proročanstvo opisuje dio čudesnih događaja koji će izaći na vidjelo kad nastupi Mesijino doba: povratak prognanika u Jeruzalem,

objavljenje B-žje slave, nagrade i kazne koje će tada biti odmeravane.

Prorok nastavlja tješiti narod opisujući B-žju moć i veličanstvenost i uvjeravajući ih da On brine za svoj narod. ■

Prevela Dolores Bettini

Halahlčka satnica (za grad Zagreb)

Datum	Alot Hašahar	Najranije Talit	Nec Hahama	Najkasnije Š'ma	Zman Tefila	Hacot	Minha Gedola	Minha Ketana	Plag Haminha	Šekia	Cet Hahavim
utorak 23. 8. 2016.	4:28	5:08	6:06	9:32	10:41	12:58	13:32	16:58	18:24	19:50	20:32

Iz medija

EKONOMIJA

Lord Rothschild: U tijeku je najveći financijski eksperiment u povijesti

Index, 17.8.2016.

NISKE kamatne stope, niski prinosi državnih obveznica i kvantitativno olakšanje dio su najvećeg financijskog eksperimenta u povijesti svijeta, a posljedice tog eksperimenta su nepredvidljive, kazao je šef RIT Capital Partnersa, lord Jacob Rothschild.

"Period od šest mjeseci koji smo proučili pokazuje kako centralne banke provode najveći eksperiment u monetarnoj politici u povijesti svijeta. Nalazimo se u neistraženim okolnostima - nemoguće je predvidjeti utjecaj niskih ka-

matnih stopa, niskih prinosa državnih obveznica i velikog kvantitativnog olakšanja", piše Rothschild klijentima svoje kompanije u najnovijem polugodišnjem financijskom izvještaju.

Rothschild je upozorio kako je takva politika već dovela do velikog rasta tržišta dionica te kako su američke dionice ostvarile trostruki rast od 2008. godine, kako su investicije porasle i kako je volatilnost ostala niska.

Međutim, realni sektor ekonomije nije ostvario takav profit, Rothschild upozorava

kako je rast u tom sektoru "anemičan", kako je "potražnja slaba" te kako je "deflacija prisutna u mnogim dijelovima razvijenog svijeta".

Milijarder je upozorio i na

ekonomske rizike koji proizlaze iz globalne geopolitičke situacije, navodeći Brexit, američke predsjedničke izbore i usporeni ekonomski rast Kine kao neke od faktora neizvjesnosti. ■

IZRAEL

Izraelska vojska srušila kuću ubojice koji je zaklao 13-godišnju djevojčicu na spavanju

Index 15.8.2016.

IZRAELSKA vojska danas je do temelja srušila kuću Palestinca koji je prije dva mjeseca nožem zaklao 13-godišnju djevojčicu dok je spavala u svom krevetu.

Iz Stožera izraelske vojske javili su da je srušena kuća 17-godišnjeg napadača Moham-

meda Tarayreha u blizini Hebrona na Zapadnoj obali.

Tarayreh je provalio u kuću u židovskom naselju Kiryat Arba i nožem, uz više uboda, zaklao 13-godišnju djevojčicu Hallel Yaffa Ariel dok je spavala u svom krevetu.

Ubijena je djevojčica, uz izraelsko imala i američko

državljanstvo, a izraelski vojnici likvidirali su Tarayreha neposredno nakon brutalnog ubojstva.

Na ovom su području u zadnjih godinu dana Palestinci ubili 34 Izraelca.

Izraelci smatraju da je rušenje

ubojičine kuće dobra represivna mjera koja može spriječiti nove napade. ■

